

METODIČKI OBRADENA
LEKTIRA

MOJA KNJIGA

AUGUST ŠENOA

Povjestice

Povjestice

August Šenoa

Književna vrsta: Povjestica (pripovjedna pjesma koja se temelji na narodnoj predaji).

Tema: Ljubav bogatog mlinareva sina i siromašne djevojke Janje te nesreća koju je izazvala majčina mržnja i kletva.

Ideja: Prava ljubav važnija je od bogatstva, a mržnja i zavist donose nesreću.

Mjesto radnje: pod Susjedgradom; mlin, crkva, brdo na kojem su kameni svatovi.

Vrijeme radnje: Nije točno određeno. Radnja se događa davno.

KAMENI SVATOVI

Pod Susjedgradom živio je bogati mlinar sa svojom ženom i jedinim sinom. Roditelji su bili vrijedni i željeli su da se njihov sin oženi kako bi jednoga dana preuzeo mlin. Majka ga je često nagovarala na ženidbu i govorila mu da je vrijeme da pronađe djevojku.

Sin joj je priznao da je već zaljubljen. Ispričao je kako je jedne noći vidio djevojku Janju kako kleči kraj križa i moli Boga za svojega slijepog oca. Rekao je: „Majko, ja ljubim Janju.” Janja je bila siromašna, ali dobra i poštena djevojka.

Kad je to čula, majka se jako naljutila. Nije željela da njezin sin oženi siromašnu djevojku. Govorila je da Janja nije dovoljno dobra za njihovu obitelj. Međutim, mlinar je stao na sinovu stranu. Rekao je da je i on nekada bio siromašan te da poštenje vrijedi više od bogatstva. Zato je dopustio sinu da oženi Janju.

Na dan vjenčanja cijelo je selo pričalo o toj svadbi. Mnogi su se čudili što se bogati mlinarev sin ženi siromašnom djevojkom. Mladoženja i Janja došli su u crkvu, vjenčali se i zajedno sa svatovima krenuli kući.

Majka nije otišla na vjenčanje. Kod kuće je bila puna ljutnje i mržnje. Kada je vidjela da se svatovi vraćaju, izašla je pred kuću i u ljutnji izgovorila strašnu kletvu: „Ako mi Janja bude snaha, neka se svi svatovi pretvore u kamen!”

U tom trenutku podigla se velika oluja. Zagrmjelo je, sijevnula je munja i cijeli su se svatovi pretvorili u kamen. Srušio se i mlin, a majka je nakon toga ostala sama i izgubila razum.

Prošlo je mnogo godina. Susjedgrad se srušio, ali kameni svatovi i dalje stoje na brdu. Narod vjeruje da su to okamenjeni mladenci i njihovi svatovi. Kažu da se za olujnih noći može čuti plač žene koja govori: „Kad se ljubi, nema grijeha.” Tako priča podsjeća da ljubav ne treba osuđivati zbog siromaštva ili bogatstva.

INTERPRETACIJA

Priča govori o tome da ljude ne treba procjenjivati po bogatstvu, nego po tome kakvi su kao osobe. Janja je bila siromašna, ali dobra, poštena i brižna. Pomagala je svom slijepom ocu i jako ga je voljela. Zato ju je mlinarev sin zavolio.

Mlinareva majka nije prihvatila Janju zato što nije bila bogata. Mislila je da je novac važniji od dobrote. Bila je puna ljutnje i nije željela sreću svome sinu. Zbog svoje mržnje izgovorila je strašnu kletvu. Ta je kletva donijela veliku nesreću cijeloj obitelji.

Mlinarev otac pokazao je da je dobar i pravedan čovjek. Rekao je da je i on nekada bio siromašan i da pošten čovjek vrijedi više od bogataša koji nije dobar.

Na kraju su se svatovi pretvorili u kamen. To nije samo čudo iz priče. Pisac time želi pokazati da mržnja, oholost i zavist mogu uništiti sreću ljudi.

Najvažnija poruka priče je da prava ljubav nije grijeh i da novac ne određuje vrijednost čovjeka. Ljude treba poštovati zbog njihove dobrote, poštenja i ljubavi prema drugima, a ne zbog toga koliko imaju novca.

Simboli u priči

- Kamen svatovi – pokazuju da su zbog mržnje svi izgubili sreću.
- Kamen – simbolizira hladno srce, ljutnju i nedostatak ljubavi.
- Janja – predstavlja dobrotu, skromnost i poštenje.
- Mlinareva majka – pokazuje kako zavist, ponos i mržnja mogu uništiti obitelj.
- Mlinarev otac – predstavlja pravednost, mudrost i razumijevanje.
- Munja i oluja – pokazuju da je učinjeno veliko zlo i da nakon njega dolazi kazna.

Pouka

- Ljude ne treba dijeliti na bogate i siromašne.
- Dobrota je važnija od novca.
- Roditelji trebaju poštovati izbore svoje djece.
- Mržnja i zavist donose nesreću.
- Ljubav treba poštovati jer, kao što piše u priči: „Kad se ljubi, nema grijeha.”

TUMAČ RIJEČI

Susjedgrad – stari grad ili utvrda.

mlinar – čovjek koji melje žito u brašno.

mlin – mjesto gdje se melje žito.

vrijedan – marljivo radi.

preuzeti – nastaviti voditi ili brinuti o nečemu.

nagovarati – pokušavati nekoga uvjeriti da nešto učini.

ženidba – sklapanje braka kada se muškarac ženi.

zaljubljen – osjeća ljubav prema nekome.

klečati – biti na koljenima.

križ – kršćanski vjerski znak.

moliti – razgovarati s Bogom i tražiti pomoć.

slijep – ne vidi.

siromašan – nema dovoljno novca ili imovine.

pošten – govori istinu i radi ono što je ispravno.

bogatstvo – mnogo novca, zemlje ili drugih vrijednih stvari.

dopustiti – dati dopuštenje.

vjenčanje – svečanost na kojoj dvoje ljudi sklope brak.

svadba – proslava nakon vjenčanja.

mladoženja – muškarac koji se ženi.

crkva – mjesto gdje se kršćani mole Bogu.

svatovi – ljudi koji dolaze na vjenčanje.

ljutnja – osjećaj kada je netko jako ljut.

mržnja – vrlo jak osjećaj da nekoga ne voliš.

kletva – riječi kojima netko želi drugome nesreću.

snaha – žena nečijeg sina.

pretvoriti se – postati nešto drugo.

oluja – jako nevrijeme s vjetrom, kišom i grmljavinom.

munja – jaka svjetlost na nebu tijekom oluje.

srušiti se – pasti i uništiti se.

izgubiti razum – više ne može jasno razmišljati.

okamenjen – pretvoren u kamen.

mladenci – mlada i mladoženja na dan vjenčanja.

plač – suze i glas kada je netko tužan.

osuđivati – govoriti da je netko loš ili da je učinio nešto pogrešno.

ljubav – osjećaj velike privrženosti i brige prema nekome.

brdo – uzvišenje niže od planine.

obitelj – roditelji, djeca i drugi bliski rođaci.

razum – sposobnost razmišljanja i donošenja odluka.